

Úroveň asymetrie informací v charakteristice položka majetku na českém pojistném trhu

Lenka Přečková

Abstrakt: *Asymetrie informací je na současném českém pojistném trhu řešena v obecné rovině. Článek přináší jiný pohled na tuto problematiku. Na pojistném trhu se vyskytuje specifický projev asymetrie informací. Tímto projevem je utajování informací, a to v pojistných podmínkách pojistitelů. Postoj pojistitelů vytváří riziko finančního poškození pojištěného především při pojistné události. Cílem článku je vyhodnotit asymetrii informací v charakteristice „položka majetku“ v oblasti pojištěného majetku v živelním pojištění podniku v České republice. Výzkum je proveden k datu 1. 9. 2012. Článek je zaměřen na nabídkovou stranu pojistného trhu, tj. na pojistitele. Je analyzováno a hodnoceno, jak pojistitele informují podnik o živelním pojištění v ujednáních pojistných podmínek ve zvolené charakteristice „položka majetku“. Hodnocení asymetrie informací je provedeno metodou porovnání standardu informací a skutečných informací dle pojistných podmínek. Je proveden výpočet míry informovanosti na pojistném trhu a míry asymetrie informací. Standard informací je stanoven na základě analýzy a syntézy znalostí z pojistné praxe a legislativy platné v České republice. K tomu je také použita metoda třídění. Soubor standardních informací má přímou vazbu na riziko neznalosti informace a tato vazba je použita při jeho tvorbě. Výsledkem práce je zpracování modelu standardu pojistných podmínek v charakteristice „položka majetku“, metody standardních pojistných podmínek pro hodnocení asymetrie informací, posouzení informovanosti pojistitelů na českém pojistném trhu a zpracování konkrétních doporučení pro pojistný trh ke zmírnění asymetrie informací.*

Klíčová slova: Pojištění podnikového majetku · Specifikace pojištěného majetku · Riziko neznalosti informace · Míra asymetrie informace · Informovanost na pojistném trhu

JEL Classification: D82 · G22

1 Úvod

Pojistný trh je důležitou součástí soustavy trhů v ekonomice. Informace tohoto trhu nejsou tak přímočaré jako např. u trhu výrobků, kde cena vystupuje jednoznačně jako kritériální informace pro spotřebitele i pro výrobce. Na trhu pojištění je řada možností, jak neříkat všechny informace, a je zde poměrně široký prostor pro asymetrii informací. Právě nabídka pojistného produktu vytváří významné místo vzniku asymetrie informací. Znalost pojistného produktu souvisí se znalostí informací v ujednáních pojistné smlouvy, jejichž nedílnou součástí jsou pojistné podmínky. Neznalost informací ve fázi sjednávání pojištění může způsobit pojištěnému finanční ztrátu především při pojistné události.

Problematikou asymetrie informací se na českém pojistném trhu zabývají v obecné rovině ve svých publikacích Daňhel (2002), Daňhel, Ducháčková & Radová (2007) a Ducháčková & Daňhel (2010). Pojistný trh spatřují v rámci tržního mechanismu jedním z nejvíce deformovaných segmentů z hlediska informací asymetrie (Ducháčková & Daňhel, 2010). Daňhel, Ducháčková & Radová (2007) taktéž upozorňují, že pojistný trh je možno charakterizovat jako trh s oboustrannou infor-

Mgr. Lenka Přečková, Ph.D.

Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, Katedra financí, Univerzitní nám. 1934/3, 733 40 Karviná, e-mail: preckova@opf.slu.cz.

mační nedokonalostí ohledně nastoupení stavu světa, které mají za následek nahodilou událost s negativním finančním důsledkem pro oba účastníky pojistného obchodu, s mírnou převahou na straně nabídky. V pojišťovnictví neexistuje asymetrie informace na straně poptávky, tj. na straně klienta (Daňhel, 2002). Dle Třísky (2002) zná klient lépe svou rizikovost, ale pojišťovna zase podstatně lépe ovládá pojistné podmínky, např. výluky, za nichž se pojistné plnění neposkytne.

Cílem článku je vyhodnotit asymetrii informací v charakteristice „položka majetku“ v oblasti pojištěného majetku v živelním pojištění podniku v České republice. Pojištěný majetek je možno specifikovat několika charakteristikami. Předmětem výzkumu tohoto článku je jedna z charakteristik živelního pojištění podniku, a to „položka majetku“. Článek popisuje vybranou charakteristiku, stanovuje soubor informací nezbytných pro sjednání pojistné smlouvy a hodnotí informovanost pojistného trhu k datu 1. 9. 2012.

Zájemce o pojištění (budoucí pojištěný) by se měl na charakteristiky zaměřit a následně správně specifikovat pojištěný majetek do ujednání pojistné smlouvy. Je nutno zdůraznit, že legislativa v České republice uvádí povinnost pojistníka seznámit se s pojistnými podmínkami jakožto součástí pojistné smlouvy. Legislativa předpokládá znalost informací.

2 Přehled literatury

Pojištění majetku v rámci živelního pojištění je možno specifikovat charakteristikami „položka majetku“, „vlastnický vztah k majetku“, „poloha vzniku škody na majetku“, „výluky z pojištěného majetku“ a „pojistná hodnota“. V legislativě a pojistných podmínkách je možné nalézt, jak definovat tyto charakteristiky. Pojistná teorie popisuje pojištění majetku pouze v obecné rovině. Hlubší informace v literárních zdrojích chybí.

Dle pojistné praxe je možno pojistit majetek jednotlivě, tj. vyjmenovanou položkou, nebo formou souboru majetku. Při stanovování souborů nebo jednotlivých věcí k pojištění je nutno vycházet z účetnictví firmy a korigovat s definicemi souborů, položek a výluk z majetku dle požadavků pojistitelů. Nelze sjednat pojištění souboru komplexního majetku firmy. Každá pojišťovna má své definice souborů majetku a má specifikované výluky z pojištěného majetku. Také je možné ze souboru majetku, pokud neodpovídá pojistné potřebě firmy, sjednat výluku určité věci. Mezi základní soubory pojištění nemovitého majetku firem (dle pojistné praxe) patří především soubor budov a hal sloužících k provozování podnikatelské činnosti. Mezi základní soubory pojištění movitého majetku firem patří především soubor movitých věcí (stroje, přístroje, zařízení, inventář, dopravní prostředky, kterým není přidělována SPZ), soubor zásob (nedokončená výroba, polotovary vlastní výroby a výrobky), soubor nehmotného majetku (software, licence), soubor věcí zvláštní kulturní a historické hodnoty, soubor platných tuzemských a cizozemských státovek, bankovek a oběžných mincí. U jednotlivých věcí je taktéž důležitá specifikace pojištěného předmětu. V pojistné smlouvě se uvádí název, typ a výrobní (evidenční) číslo.

S charakteristikou „položka majetku“ souvisí následující soubor informací, který je zahrnut do další analýzy:

- jaké věci lze pojistit (položka, soubor),
- definice souboru majetku,
- definice pojmů majetku (nemovitost, stavba, budova...),
- specifikace vyjmenovaných položek nebo souboru do ujednání pojistné smlouvy.

Zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů (dále jen zákon o pojistné smlouvě) hovoří pouze o možnosti pojištění souboru nebo věci, případně pojištění jiného majetku vymezeného v pojistné smlouvě. Není zde uvedena žádná další definice k souboru majetku. Zákon se také nezabývá definicemi pojmů majetku, ani specifikací majetku do ujednání pojistné

smlouvy (Zákon č. 37/2004 Sb.). Tuto problematiku vysvětlují pojistné podmínky pojišťoven. Následující tabulka je shrnutím vyhledání informace dle specifikovaného souboru informací v zákoně o pojistné smlouvě.

Tabulka 1 Uvedení informací o „položce majetku“ dle zákona o pojistné smlouvě
Table 1 Presentation of information about „item property“ by Law about Insurance Contract

Informace ¹	Získání informace v zákoně ²
Jaké věci lze pojistit? (soubor, položka, jiný majetek) ³	§ 37, § 38
Definice souboru majetku ⁴	Neuvedeno ⁵
Definice pojmů majetku ⁶	Neuvedeno ⁵
Specifikace vyjmenovaných položek nebo souborů do pojistné smlouvy ⁷	Neuvedeno ⁵

Pramen: Vlastní zpracování

Source: Own elaborate

Notes: ¹Information, ²Acquiring information in Law, ³How can property be insured? (set, item, other property), ⁴Definition of set of property, ⁵It is not listed, ⁶Definition of terms of property, ⁷Specifications of listed terms or sets in insurance contract.

3 Materiál a metodika

Cílem článku je vyhodnotit asymetrii informací v charakteristice „položka majetku“ v oblasti pojištěného majetku v živelním pojištění podniku v České republice. Pro dosažení cíle jsou stanoveny dvě výzkumné otázky:

- Jaká je míra asymetrie informací na českém pojistném trhu ve stanoveném předmětu výzkumu?
- Je možné zmírnit asymetrii informací vyhodnocením míry informovanosti?

Článek vychází z aktuálního stavu na českém pojistném trhu k datu 1. 9. 2012. K výzkumu používá aktuální stav legislativy, tj. zákon o pojistné smlouvě (Zákon č. 37/2004 Sb.) a pojistné podmínky pojistitelů nabízející živelní pojištění podniku. Pojistná teorie v České republice se touto problematikou nezabývá. Jedná se totiž o velmi úzkou a speciální oblast výzkumu. V článku se především vychází z praktických postupů při sjednávání živelního pojištění podniku. Ze zaměření výzkumu vyplývá nutnost použití kvalitativního výzkumu s dílčími prvky kvantitativního výzkumu (míra asymetrie informací). Je vytvořena zcela nová metoda pro hodnocení pojistných podmínek. Tato metoda je nazvána „Metodou standardních pojistných podmínek (Metoda STANDARD PP)“ a základním pilířem je vytvoření základních informací (báze) pro jejich hodnocení. Tento soubor informací je nazván „Model STANDARD PP“.

Pro dosažení cíle a odpovědi na výzkumné otázky je zvolen následující postup:

- Teoretický vstup do problematiky v rámci první kapitoly popisuje charakteristiku „položka majetku“. Je zde použit zákon o pojistné smlouvě (Zákon č. 37/2004 Sb.) a poznatky z pojistné praxe. Výsledkem tohoto vstupu je tabulka č. 1, která uvádí informace o „položce majetku“ v rámci zákona o pojistné smlouvě.
- Analýza pojistného trhu (podkapitola 4.1) přináší shrnutí pojistitelů sjednávajících živelní pojištění podniku a uvádí podíl pojistitelů na pojistném trhu s živelním pojištěním podniku. Pro analýzu pojistitelů jsou použita data dle výroční zprávy 2010 České asociace pojišťoven (dále jen ČAP) (ČAP, 2010a) a individuálních výsledků jejich členů za rok 2010 (ČAP, 2010b).
- Dalším krokem výzkumu je analýza pojistných podmínek vybraných pojistitelů (podkapitola 4.2). Před výzkumem je zapotřebí stanovit informace, podle kterých se budou podmínky analyzovat. Východiskem je soubor informací dle tabulky 1. Tyto informace jsou popsány

dle podmínek pojistitelů. Provedeným popisem ale vzniká potřeba hlubší analýzy některých pojmů a informací. Jedná se především o uvedení definic pojmů k nemovitým a movitým věcem a také informací souvisejících s pojištěním souboru věcí. Původní soubor (tabulka 1) informací je rozšířen a představuje rizika pojistníka v neznalosti informace v rámci stanoveného souboru. Tento soubor je dále tříděn a rozdělen na dvě části. První část vstupuje do standardu informací v rámci pojistných podmínek (Model STANDARD PP dle 4.4). Druhá část informací (podkapitola 4.5) není do standardu zařazena a je diskutována v rámci podkapitoly 4.6.

- Další krok výzkumu (podkapitola 4.4) provádí třídění informací a metodou syntézy je vytvořen soubor standardních informací (Model STANDARD PP) k charakteristice „položka majetku“. Uvedení tohoto standardu v rámci pojistných podmínek je nezbytné, protože snižuje riziko pojistníka ve vzniku finanční ztráty. Standard pojistných podmínek je použit pro porovnání a následné vyhodnocení pojistných podmínek. Hodnocení pojistitelů je provedeno následujícím způsobem. Informace jsou očíslovány (viz tabulka 5). Jedná se o šest informací. V příloze č. 3 jsou informace dle čísel v řádcích a dle pojistitelů ve sloupcích tabulky. V buňkách tabulky přílohy č. 3 je uvedeno „A“ v případě, že informace s daným číslem je v pojistných podmínkách uvedena. Prázdná buňka znamená neuvedení informace. Buňky s označením „A“ jsou sečteny. Součty jsou uvedeny dle pojistitelů (11 subjektů). Pojistitel s nejvyšším součtem nejlépe informuje pojistníka v charakteristice „položka majetku“. Každý součet je doplněn procentuálním vyjádřením za každého pojistitele. Součty informací jsou také uvedeny dle specifikovaných informací (6 informací). Informace s nejvyšším součtem je na pojistním trhu nejlépe zveřejněna. Součet informací vyjadřuje úroveň (míru) informovanosti dle jednotlivých pojistitelů a na pojistním trhu. Hodnotí úroveň asymetrie informací. Je to nástroj ke zjištění intenzity asymetrie informací. Čím vyšší je míra informovanosti, tím nižší je intenzita (míra) asymetrie informací.
- Informace, které nebyly zařazeny do Modelu STANDARD PP, jsou posuzovány samostatně (podkapitola č. 4.5).
- Poslední krok výzkumu je zaměřen na stanovení doporučení pro snížení asymetrie informací na českém pojistním trhu (podkapitola 4.6).

4 Výsledky

Na základě popsaného postupu výzkumu v předchozí kapitole jsou v jednotlivých částech uvedeny aktuální výsledky výzkumu.

4.1 Analýza pojistného trhu s živelním pojištěním podniku

Pojistný trh členů ČAP v neživotním pojištění vykazuje celkovou částku 81 092 468 tis. Kč (ČAP, 2010a). Dle výsledků ČNB za rok 2010 pojistný trh všech pojistitelů v neživotním pojištění vykazuje částku 84 231 496 tis. Kč (Česká národní banka, 2012). Podíl členů ČAP na předepsaném pojistném České republiky za rok 2010 je více než 96 %. Živelní pojištění podniku dle výsledků ČAP sjednává 13 pojišťoven a jejich přehled se nachází v níže uvedené tabulce. V tabulce 3 jsou pojistitelé seřazeni dle předepsaného pojistného živelního pojištění podniku za rok 2010. V tabulce je také vyčíslen procentuální podíl na pojistném trhu. Pojišťovny KOOP, ČP a GP dosahují pojistné větší než 1 mld. Kč. Prvenství na pojistném trhu s živelním pojištěním podniku má v České republice KOOP. Do hodnocení není dále zahrnuta pojišťovna Wüstenrot pojišťovna a.s., protože její podíl na pojistném trhu dosahuje 0,01 %. Do výzkumu není také zařazena pojišťovna HDI z důvodu zcela rozdílné formy živelního pojištění, a to ALL RISK pojištění (HDI Versicherung, AG, 2012).

Tabulka 2 Seznam pojistitelů sjednávajících živelní pojištění podniku

Table 2 List of insurers, who contract company insurance against natural hazards

Poř. ¹	Název pojistitele ²	Zkratka ³
1.	Allianz pojišťovna, a.s.	ALLIANZ
2.	Česká pojišťovna a.s.	ČP
3.	Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., Viena Insurance Group	ČPP
4.	ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB	ČSOBP
5.	Generali Pojišťovna a.s.	GP
6.	Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s.	HVP
7.	HDI Versicherung AG, organizační složka	HDI
8.	Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group	KOOP
9.	MAXIMA pojišťovna, a.s.	MAXIMA
10.	Slavia pojišťovna a.s.	SLAVIA
11.	Triglav pojišťovna, a.s.	TRIGLAV
12.	UNIQA pojišťovna, a.s.	UNIQA
13.	Wüstenrot pojišťovna a.s.	WÚST

Pramen: Vlastní zpracování

Source: Own elaborate

Notes: ¹No., ²Name of insurer, ³Abbreviation.**Tabulka 3** PP* dle pojistitelů na pojistném trhu s živelním pojištěním podniku za rok 2010

Table 3 WP* by insurers on insurance market with company insurance against natural hazards in year 2010

Pojistitel ¹	PP* ŽIVEL** (tis. Kč) ²	Procentuální podíl na pojistném trhu (%)
KOOP	2 975 606	30,50
ČP	2 697 455	27,65
GP	1 297 878	13,30
ALLIANZ	918 573	9,41
ČSOBP	618 706	6,34
UNIQA	451 061	4,62
ČPP	352 602	3,61
HDI	217 707	2,23
HVP	124 693	1,28
MAXIMA	55 511	0,57
SLAVIA	26 436	0,27
TRIGLAV	19 629	0,20
WÚST	931	0,01
Celkem ⁴	9 756 788	100,00

Pramen: Vlastní zpracování

Source: Own elaboration

Poznámky: * PP - předepsané pojistné, ** ŽIVEL – živelní pojištění.

Notes: ¹Insurer, ²WP (written premium) NATURA (company insurance against natural hazard (thousand CZK), ³ Percent share on insurance market (%), ⁴Total.

4.2 Analýza informací o položkách majetku dle pojistitelů

Každý pojistitel uvádí informace o „položkách majetku“ ve svých pojistných podmínkách. V příloze 1 je zpracován přehled s názvy a zkratkami pojistných podmínek. Tyto zkratky jsou používány v dalším textu. V příloze 2 se nachází přehled uvedených informací dle jednotlivých pojišťoven.

KOOP v podmínkách P-150/05 uvádí, že předmětem pojištění jsou jednotlivé věci movité a nemovité nebo jejich soubory uvedené v pojistné smlouvě. KOOP v podmínkách P-500/09 řadí mezi nemovité věci budovy, ostatní stavby, vlastní stavební součásti a příslušenství, mezi movité věci řadí zásoby, ostatní vlastní věci movité, cizí věci užívané, cizí věci převzaté, cennosti, umělecká díla, starožitnosti a písemnosti (Kooprativa pojišťovna, a.s., 2011). ČP (Česká pojišťovna, 2005, 2012a, 2012b) v podmínkách VPPMP 2005 uvádí, že pojištění lze sjednat pro věci movité i nemovité, případně jiný majetek, který je jednotlivě uveden v pojistné smlouvě nebo je součástí vymezeného souboru věcí v pojistné smlouvě. V DPPMP2 je upřesněno, že movité věci slouží oprávněné osobě k její podnikatelské činnosti uvedené v pojistné smlouvě. V podmínkách DPPSP2 je stanoveno, že se pojištění vztahuje pro stavby, kterými se rozumí budovy nebo jiné stavby. GP dle podmínek VPP PR-P2005/01 (Generali Pojišťovna, 2012) uvádí sjednání pojištění pro nemovitosti a věci movité. Nemovitosti a věci movité jsou rozdělené do skupin a dle těchto skupin jsou v pojistných podmínkách uvedeny podrobné definice. Nemovitosti jsou dále označeny jako budovy. Za movité věci GP považuje obchodní vybavení provozu, zásoby a věci zvláštního charakteru. Za věci zvláštního charakteru jsou považována motorová vozidla, nosiče dat, reprodukční pomocné prostředky, peníze a cennosti, peněžní automaty, umělecká díla, věci zaměstnanců, sklo. Pojištěné věci jsou v pojistné smlouvě jednotlivě vyjmenovány nebo jsou součástí souboru věcí specifikovaného v pojistné smlouvě. ALLIANZ uvádí v podmínkách VPP-P 1/11 (Allianz pojišťovna, 2012), že předmětem pojištění jsou nemovité a movité věci, které jsou jednotlivě určeny v pojistné smlouvě nebo jsou součástí ve smlouvě vymezeného souboru věcí (výrobní, provozní zařízení a zásoby), případně je předmětem pojištění jiný majetek uvedený v pojistné smlouvě. Stejně ujednání je obsahem ZPP-P 1/11 (Allianz pojišťovna, 2012). Definice souboru věcí není obsahem pojistných podmínek. Součástí dokumentu „Pojištění podnikatelů“ je také možnost sjednání komplexního programu pojištění podnikatelů NOE. Informace z tohoto programu nejsou obsahem výzkumu. ČSOBP uvádí v podmínkách VPP OC 2005 (ČSOB Pojišťovna, 2005) jako předmět pojištění věc nebo jiný majetek, který je specifikován v pojistné smlouvě a k němuž se vztahuje pojistné nebezpečí. Dále pojišťovna uvádí v podmínkách VPP Z 2007 (ČSOB Pojišťovna, 2007), že se pojištění vztahuje na věci nemovité, movité a cennosti, jejichž vlastníkem je pojistník nebo pojištěný uvedený v pojistné smlouvě a které jsou jednotlivě uvedeny v pojistné smlouvě nebo jsou součástí vymezeného souboru dle pojistné smlouvy. UNIQA ujednává v pojistných podmínkách (Uniqua pojišťovna, 2012) možnost sjednání pojištění pro nemovité a movité věci. Pojištění může být sjednáno pro jednotlivé ve smlouvě vyjmenované věci nebo jako pojištění souboru věcí. Tyto informace se nacházejí v UCZ/Živ/10 (Uniqua pojišťovna, 2012). ČPP specifikuje v podmínkách VPP M 1/07 (Česká podnikatelská pojišťovna, 2011), že předmětem pojištění jsou věci, soubory věcí nebo jiný majetek vymezený v pojistné smlouvě. V podmínkách DPPŽU3 MP 1/07 (Česká podnikatelská pojišťovna, 2012) uvádí, že movité a nemovité věci jsou zahrnuty do obchodního majetku pro výkon podnikatelské nebo jiné samostatně výdělečné činnosti vymezené v pojistné smlouvě. HVP uvádí předmět pojištění v rámci podmínek SU/S (Hasičská vzájemná pojišťovna, 2012a) a SU/M (Hasičská vzájemná pojišťovna, 2012b). Pojištění se vztahuje na stavby. Pojištění se vztahuje na movité věci v době vzniku pojištění v provozuschopném stavu, a to na věci provozní, výrobní a obchodní povahy, hotové a rozpracované výrobky a zásoby. Specifikace věcí se uvádí v pojistné smlouvě. MAXIMA stanovuje v podmínkách VPP/300 (Maxima pojišťovna, 2012a), že pojistit lze věci nemovité a movité. Pojistit lze věc jednotlivě určenou nebo soubor věcí, který je v pojistné smlouvě vymezen. V podmínkách VPP/310 (Maxima pojišťovna, 2012b), je ujednáno, že se pojištění vztahuje na věci movité i nemovité blíže určené v pojistné smlouvě, které se nacházejí v řádném a provozuschopném stavu. SLAVIA uvádí předmět pojištění v podmínkách ZPP/110/08 (Slavia pojišťovna, 2012). Předmětem pojištění jsou jednotlivé věci movité a nemovité nebo jejich soubory uvedené v pojistné smlouvě. TRIGLAV má k živelnímu pojištění jen jeden dokument podmínek (Triglav pojišťovna, 2012). V článku předmět pojištění uvádí, že předmětem pojištění

jsou nemovité a movité věci, výslovně uvedené v pojistné smlouvě, které jsou buď jednotlivě určeny, nebo tvoří soubor. Předmět pojištění určí pojistník nebo pojištěný podle svých pojistných potřeb v členění: nemovité věci vlastní (budova a haly nebo stavby), ostatní běžné movité věci vlastní, zásoby, cizí věci převzaté, cizí věci užívané, cennosti, věci zvláštní hodnoty, rozestavěné stavby, písemnosti, věci na výstavě.

4.3 Shrnutí informací k charakteristice „položka majetku“

Z analýzy a porovnání charakteristiky „položka majetku“ dle přílohy 2 vyplývá, že všechny pojišťovny uvádějí, jaké věci lze pojistit, tj. možnost pojištění jednotlivé věci nebo souboru. Všechny pojišťovny v podmínkách uvádějí, že pojištěné věci (jednotlivé a soubory) musí být v pojistné smlouvě specifikovány. Žádná z pojišťoven neuvádí bližší definování souboru věcí nebo jednotlivých věcí do ujednání pojistné smlouvy. Tato specifikace je vždy součástí konkrétních ujednání pojistné smlouvy a mezi pojišťovnami mohou být rozdíly. Dle analýzy a porovnání informací k pojištěným věcem pojišťovny KOOP, GP a TRIGLAV nejpodrobněji uvádějí, jaké položky či soubory patří mezi movité a nemovité věci. KOOP uvádí, co zařazuje mezi movité a nemovité věci. GP uvádí podrobný výčet budov a staveb jako předmět pojištění. TRIGLAV velmi přehledně specifikuje předměty pojištění.

U sledované informace definice souboru majetku je patrné, že pouze ALLIANZ nedefinuje pojem soubor věcí. Pojištění souboru věcí je zcela standardní záležitostí živelního pojištění. Pro podniky má pojištění souboru velký význam, protože nemusí v pojistné smlouvě uvádět rozsáhlý přehled majetku a především nemusí při prodeji nebo koupi majetku věci připojišťovat nebo odpojišťovat. Je-li pojištěn soubor věcí, pojištění se vztahuje na všechny věci, které k souboru náležely v okamžiku pojistné události. Tato výhoda přináší riziko související s pojistnou hodnotou. Pokud dojde k většímu navýšení majetku a hodnota souboru nebude upravena, pak zde hrozí riziko podpojištění. Tuto podmínku stanovuje také zákon o pojistné smlouvě dle § 38 (Zákon č. 37/2004 Sb.). Dle pojistné praxe pojišťovny tolerují nárůst okolo 10 %, ale ne u všech pojišťoven je toto ujednání v rámci podmínek stanoveno. Následující tabulka tuto skutečnost porovnává. Pojišťovny KOOP, ČSOBP, ČPP, HVP, MAXIMA, SLAVIA a TRIGLAV uvádějí, že je zapotřebí oznámit pojišťovně nárůst hodnoty souboru nad 10 % (ČSOBP uvádí 15 %). Všechny pojišťovny kromě ČPP a TRIGLAV uvádějí, že do tohoto procentuálního navýšení se neuplatňuje podpojištění. Největší riziko vzniká u souboru, jehož položky jsou proměnlivé. Jedná se o pojištění zásob. V pojistné praxi se pro tyto soubory sjednává pojištění s preventivní pojistnou částkou nebo pojištění k rozhodnému dni. Tato možnost pojištění není součástí ujednání pojistných podmínek. Pouze pojišťovna UNIQA možnost pojištění zásob k rozhodnému dni uvádí, a to bez bližšího vysvětlení. Následující tabulka také shrnuje, které pojišťovny uvádějí v rámci podmínek možnost sjednání výluky z pojištěného souboru věcí. Sjednání výluky z pojištěného souboru uvádějí obecným vyjádřením pojišťovny UNIQA, ČPP. Konkrétní možnost sjednání výluky ze specifikovaného souboru uvádí pouze ČP: „Lze sjednat, že se pojištění nevztahuje na některé věci, které jinak svým charakterem do pojistného souboru náležejí“.

Z provedené analýzy vyplývá nutnost porovnání uvedení definic pojmů k nemovitému majetku. U definic se projevuje značná rozdílnost. Pro pojistníka je důležité porovnat i tyto informace, aby zjistil, co např. „stavba“ pro pojištění znamená. Příloha 3 uvádí v tabulkovém zpracování pojmy k nemovitému majetku a informaci, zdali je tento pojem součástí pojistných podmínek.

U movitých věcí je nutno brát zřetel především na definice věcí, které nejsou automaticky pojištěné (např. peníze, cennosti). Definice těchto pojmů dle pojistných podmínek jsou taktéž odlišné. V příloze 3 jsou stanoveny základní kategorie movitých věcí, které lze vyhledat v pojistných podmínkách pojistitelů. Kategorie jsou sestaveny na základě porovnání pojmů a tím zjednodušují orien-

taci v pojistných podmínkách. Další tabulka v příloze 4 srovnává uvedení definic pojmů k movitému majetku dle stanovených kategorií v pojistných podmínkách pojišťoven. Z tabulky je zřejmé, že rozdílnosti jsou minimální.

Tabulka 4 Uvedení informací o pojištění souboru

Table 4 Presentation of information about insurance of set

Pojistitel ¹	Informace o pojištění souboru věcí ²			
	Definice souboru ³	Sjednání výluky ⁴	Automatické připojištění a odpojištění ⁵	Maximální navýšení souboru ⁶
KOOP	ANO ⁷	NE ⁸	ANO	10 %
ČP	ANO	ANO	ANO	NE
GP	ANO	NE	ANO	NE
ALLIANZ	NE	NE	NE	NE
UNIQA	ANO	ANO	ANO	NE
ČSOBP	ANO	NE	ANO	15 %
ČPP	ANO	ANO	NE	10 %
HVP	ANO	NE	ANO	10 %
MAXIMA	ANO	NE	ANO	10 %
SLAVIA	ANO	NE	ANO	10 %
TRIGLAV	ANO	NE	NE	10 %

Pramen: Vlastní zpracování

Source: Own elaboration

Notes:¹Insurer, ²Information about insurance of set of property, ³Set definition, ⁴Transaction on, ⁵Automatic additional and cancelled insurance, ⁶Maximum increase of set, ⁷Yes, ⁸No.

4.4 Vyhodnocení asymetrie informací

V tabulce 1 je vytvořen vstupní soubor informací na základě praktických postupů na pojistném trhu a analýzy zákona o pojistné smlouvě. Dle analýzy podmínek a shrnutí je nutno tento soubor upřesnit. Soubor zároveň představuje rizika pojistníka v neznalosti informace o „položce majetku“. Riziko pojistníka se vztahuje k:

- možnosti pojištění souboru nebo položky,
- definici souboru věcí,
- možnosti sjednání výluky ze souboru věcí,
- postupu připojištění a odpojištění v rámci souboru věcí a maximální navýšení souboru věcí,
- specifikování souboru a položek majetku,
- definování pojmů vztahujících se k nemovitému majetku (stavba, budova...),
- definování pojmů vztahujících se k movitému majetku (cennosti, cenné věci, věci zvláštní hodnoty, písemnosti).

Každé riziko neznalosti informace vede k negativnímu finančnímu dopadu na pojištěného a sjednané pojištění nesplňuje základní funkci pojištění, tj. pojistné plnění je nedostatečné na úhradu skutečné škody při vzniklé pojistné události. Mohou nastat tyto situace:

- podpojištění – nižší výše plnění, která není dostatečná k opravě nebo znovupořízení majetku,
- přepojištění – platba vyšší ceny za pojištění než odpovídá skutečné hodnotě majetku, přičemž bude zaplácena skutečná škoda, nikoli pojistná částka při úplném zničení majetku,
- neúplné (částečné) pojištění majetku nebo nepojištění majetku – pojistné krytí a následně pojistné plnění není dostatečné (způsobeno např. nezahrnutím určitého majetku do pojištění).

V následující tabulce jsou vybrány informace, které je nezbytné uvést v rámci ujednání pojistných podmínek pojistitelů v rámci charakteristiky „položka majetku“ a jejichž uvedení snižuje riziko pojistníka. Tyto informace vytvářejí model pojistných podmínek (Model STANDARD PP).

Tabulka 5 Model STANDARD PP vztahující se k charakteristice „položka majetku“

Table 5 Model STANDARD IC relating to the characteristic of „property item“

Informace vztahující se k „položce majetku“ ¹	
Informace ²	Číslo informace ³
Nutnost specifikování souboru nebo položky ⁴	1
Možnost pojištění souboru nebo položky ⁵	2
Definice souboru věcí ⁶	3
Automatické připojištění a odpojištění v rámci souboru věcí ⁷	4
Maximální navýšení pojistné hodnoty souboru ⁸	5
Možnosti sjednání výluky ze souboru ⁹	6

Pramen: Vlastní zpracování

Source: Own elaboration

Notes: ¹Information relating to „item property“, ²Information, ³Number of Information, ⁴Necessary specifying of set or item, ⁵Possibility of insurance set or item, ⁶Definition of the set of property, ⁷Automatic additional insurance or cancelled insurance in set of property, ⁸Maximum increase of insurance value of set, ⁹Possibility of contraction exclusion in set.

V příloze 4 je uvedeno hodnocení informací dle pojistitelů. V příloze 4 jsou používána čísla informací, která vycházejí z tabulky 5 (viz výše). Následující tabulka 6 je finálním hodnocením úrovně (míry) asymetrie informací dle pojistitelů. Dle míry informovanosti jsou pojistitelé rozděleni do třech pořadí. Nejlepší informovanost klientům poskytují pojišťovny KOOP, ČP, ČSOB, UNIQA, ČPP, HVP MAXIMA a SLAVIA, a tedy vykazují nejnižší míru asymetrie informací (17 %). Pojišťovny z celkových šesti informací uvádějí pět informací. Druhé pořadí v informovanosti přináší pojišťovny GP a TRIGLAV. Z celkových šesti informací zveřejňují čtyři a míra asymetrie informací je ve výši 33 %. Nejnížší informovanost poskytuje klientům pojišťovna ALLIANZ, která uvádí pouze dvě informace. Lze tedy konstatovat, že pojišťovna ALLIANZ v rámci „položky majetku“ nejméně informuje klienta (pouze 33 %) a úroveň asymetrie informací je 67 %.

Tabulka 6 Vyhodnocení asymetrie informací dle pojistitelů

Table 6 Evaluation asymmetry of information by insurers

Pořadí pojistitelů na pojistném trhu dle podílu informace v pojistných podmínkách ¹			
Poř. ³	Pojistitel ⁴	Součet informací ²	
		Absolutně ⁵	Míra informovanosti (relativně)
1.	KOOP	5	83
	ČP	5	83
	UNIQA	5	83
	ČSOBP	5	83
	ČPP	5	83
	HVP	5	83
	MAXIMA	5	83
	SLAVIA	5	83
2.	GP	4	67
	TRIGLAV	4	67
3.	ALLIANZ	2	33

Pramen: Vlastní zpracování

Source: Own elaboration

Notes: ¹Sequence of insurers on insurance market by the rate of information in insurance conditions, ²Sum of information, ³No., ⁴Insurer, ⁵Absolutely, ⁶Rate of knowing (relatively).

Tabulka 7 Vyhodnocení asymetrie informací na pojistném trhu
Table 7 Evaluation asymmetry of information on insurance market

Název informace ¹	Součet informací dle pojistitelů ²	
	Absolutně ³	Relativně ⁴
Nutnost specifikování souboru nebo položky ⁵	11	100
Možnost pojištění souboru nebo položky ⁶	11	100
Definice souboru věcí ⁷	10	91
Automatické připojištění a odpojištění v rámci souboru ⁸	8	73
Maximální navýšení hodnoty souboru ⁹	7	64
Možnost sjednání výluky ze souboru ¹⁰	3	27

Pramen: Vlastní zpracování

Source: Own elaboration

Notes: ¹Title of information, ²Sum of information by insurer, ³Absolutely, ⁴Relatively, ⁵Necessary specifying of set or item, ⁶Possibility of insurance of set or item, ⁷Definition of set of property, ⁸Automatic additional insurance or cancelled insurance in set, ⁹Maximum increase of insurance value of set, ¹⁰Possibility of contracti-on of exclusion of set.

4.5 Další informace mající vliv na snížení asymetrie informací

Dle analýzy pojistných podmínek vyplynula nutnost zaměřit se na popis informací, které nelze zařadit do syntézy standardu informací. Jsou to informace, jejichž neznalost může mít také finanční dopad na pojistníka, u nichž nelze jednoznačně stanovit povinnost jejich uvedení, ale především rozsah uvedení. Tato oblast není nijak řešena legislativou. Pojistné podmínky jednotlivých pojistitelů k této problematice přistupují rozdílně. Je nutno, aby si podnik uvědomil, že pojistitelé sjednávají pojistné smlouvy dle individuálních potřeb, ve kterých je možno sjednat odlišná ujednání než uvádějí pojistné podmínky. Tímto lze asymetrii informací zmírnit, ale za pouze předpokladu znalosti informací. Jedná se o následující soubor informací:

- obsah pojmů nemovitých věcí,
- obsah pojmů movitých věcí.

Uvedení definic nemovitých věcí dle pojistitelů se nachází v příloze 3. Dle pojistných podmínek je zjištěno, že maximální počet definic je sedm (nemovitost, stavba, budova, venkovní úprava, stavba na vodních tocích, stavební součást, příslušenství stavby). Z tohoto maximálního počtu uvádí pojišťovna SLAVIA nejvyšší počet definic, a to celkem šest. Naopak UNIQA neuvádí žádnou definici. Definice dle pojistitelů se liší. Pojistitelé mohou definice uvést přímo v rámci pojistné smlouvy. Zákon o pojistné smlouvě (Zákon č. 37/2004 Sb.) se touto problematikou nezabývá. Některé z pojmů uvádí občanský zákoník (Občanský zákoník č. 40/1964, Sb.). Pojistník musí v případě sjednání smlouvy u dané pojišťovny vyhledat definice dle pojistných podmínek, pokud jsou uvedené, případně je vyhledat v občanském zákoníku (Občanský zákoník č. 40/1964, Sb.), následně správně nadefinovat položku nebo soubor majetku do ujednání pojistné smlouvy.

Obdobná situace je u definic pojmů movitého majetku. V příloze 4 je shrnuto uvedení definic v pojistných podmínkách. Maximální počet definic je pět (movitá věc, cennosti, cenné věci, věci zvláštní hodnoty, písemnosti). Definice dle pojistitelů jsou odlišné. Proto jsou na základě analýzy pojistných podmínek stanoveny kategorie a jejich obsah je uveden v příloze 3. KOOP, GP, ČSOBP, SLAVIA a TRIGLAV uvádějí všechny definice. ALLIANZ, HVP a MAXIMA uvádějí pouze tři definice. Pojistník musí postupovat stejným způsobem, jak je uvedeno u nemovitých věcí.

4.6 Doporučení pro pojistný trh

Dle provedené analýzy informací a shrnutí v tabulce 7 je zřejmé, které informace nejsou v pojistných podmínkách zveřejněny. Nejmenší informovanost je u „možnosti sjednání výluky ze souboru pojištěných věcí“. V tomto případě je informovanost pouze ve výši 27 %. Celkově lze

konstatovat, že úplná (100 %) informovanost chybí právě v oblasti souboru pojištěných věcí. Pojištění souboru věcí je zcela samozřejmou záležitostí na pojistném trhu, ale pojistitelé tuto problematiku nevysvětlují. Pojištění souboru je pro podnik výhodné, protože nemusí být v rámci pojistné smlouvy každá změna (nákup, prodej) upravována dodatkem k pojistné smlouvě. Ale zároveň zde hrozí riziko podpojištění a přepojištění a pojistník (pojištěný) musí mít na paměti základní povinnost stanovenou pojistnými podmínkami, tj. oznámení každé změny pojistiteli. Zmíněné informace nelze najít v legislativě a v pojistné teorii.

Z tohoto důvodu je doporučeno v rámci charakteristiky „položka majetku“ zveřejnit především:

- definici souboru věcí,
- automatické připojištění a odpojištění v rámci souboru věcí,
- maximální navýšení hodnoty souboru,
- možnost sjednání výluky ze souboru věcí.

Dalším doporučením je upozornit pojistníka (pojištěného) na definice nemovitých a movitých věcí dle pojistitelů a následně zvýšit pozornost při definování souboru či jednotlivých věcí do ujednání pojistné smlouvy. Zveřejněním informací dojde ke snížení rizika finanční ztráty podniku z důvodu špatně definované charakteristiky „položka majetku“ v rámci živelního pojištění.

5 Závěr

Cílem článku je vyhodnotit asymetrii informací v charakteristice „položka majetku“ v oblasti pojištěného majetku v živelním pojištění podniku v České republice. Je stanoven standardní soubor informací (Model STANDARD PP) a na jeho základě jsou hodnoceni pojistitelé a celý pojistný trh (Metoda STANDARD PP). K dosažení cíle jsou stanoveny dvě výzkumné otázky.

Jaká je míra asymetrie informací na českém pojistném trhu ve stanoveném předmětu výzkumu? Výzkumem ke dni 1. 9. 2012 je zjištěno, že nejvyšší informovanost (83 %), a tedy nejnižší míru asymetrie informací (17 %), vykazují pojišťovny KOOP, ČP, UNIQA, ČSOBP, ČPP, HVP, MAXIMA a SLAVIA. Naopak nejméně zveřejňuje informace pojišťovna ALLIANZ (33 %) a míra asymetrie informací je 67 %. Výzkumem je dále zjištěno, že pojistný trh neposkytuje úplnou (100 %) informovanost v „položce majetku“. Nejnižší informovanost (37 %) je v „možnosti sjednání výluky ze souboru“.

Je možné zmírnit asymetrii informací vyhodnocením míry informovanosti? Aplikací nově vytvořené Metody STANDARD PP je hodnocen konkrétní pojistný trh a jeho základním pilířem je Model STANDARD PP. Již tento standard pojistných podmínek zmírňuje asymetrii informací v „položce majetku“ tím, že stanovuje nezbytné informace v pojistných podmínkách pojistitelů. Vyhodnocení pojistného trhu aplikací Metody STANDARD PP se zmírňuje asymetrie informací tím, že se poukazuje na konkrétní postoj pojistitelů k informovanosti a zdůrazňují se nedostatky na pojistném trhu. Na základě vyhodnocení míry informovanosti jsou shrnuty informace (viz Doporučení pro pojistný trh), které pojistitelé zveřejňují nedostatečně v rámci pojistných podmínek. Jejich zveřejněním by došlo ke snížení rizika finanční ztráty pojištěného z důvodu špatně definovaného živelního pojištění.

Literatura

- Daňhel, J. (2002). Problém asymetrie informací v pojišťovnictví. *Ekonomika, právo, politika*. Ročník 19, 51-63. Praha: CEP, ISBN 80-86547-13-2
- Daňhel, J., Ducháčková, E., & Radová, J. (2007). *Analýza globálních trendů ve světovém a českém komerčním pojišťovnictví*. 1.vyd. Praha: VŠE. 63 s. ISBN 978-80-245-1256-3
- Ducháčková, E. & Daňhel, J. (2010). *Teorie pojistných trhů*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing. 223 s. ISBN 978-80-7431-015-7

- Tříška, D. (2002). Nedokonalosti trhu a jejich řešení. *Ekonomika, právo, politika*. Ročník 19, 51-63. Praha: CEP, ISBN 80-86547-13-2
- Zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů
- ČAP, (2010a). Česká asociace pojišťoven. *Výroční zpráva 2010*. Dostupné z: http://www.cap.cz/ItemF.aspx?list=DOKUMENTY_01&view=pro+web+V%c3%bdro%c4%8dn%c3%ad+zpr%c3%a1vy
- ČAP, (2010b). *Česká asociace pojišťoven: Individuální výsledky členů ČAP (VZ 2010)*. Dostupné z: <http://www.cap.cz/statistics.aspx?t=1>
- Česká národní banka. (2012). *Základní informace o neživotním pojištění podle odvětví neživotního pojištění*. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zakladni_ukazatele_f_in_trhu/pojistovny/poj_ukazatele_tab05.html#01
- HDI Versicherung AG, organizační složka. (2012). Dostupné z: <http://www.hdiczech.cz/produkty/pojisteni-majetku/#anchor1>
- Kooperativa pojišťovna, a.s. (2011). *Pojistné podmínky pro pojištění podnikatelských rizik – TREND 7*. [Dostupné na URL: <http://www.koop.cz/nase-produkty/pojisteni-malych-a-strednich-podnik-atelu/pojisteni-zivnostniku-malych-a-strednich-podnikatelu-trend/>]
- Česká pojišťovna, a.s. (2005). *Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění majetku podnikatelů VPPMP 2005*. Dostupné z: <http://www.ceskapojistovna.cz/documents/10262/50012/vppmp2005.pdf>
- Česká pojišťovna, a.s. (2012a). *Doplňkové pojistné podmínky pro pojištění movitých věcí k podnikání DPPMP 2*. Dostupné z: <http://www.ceskapojistovna.cz/documents/10262/50012/dppmp2.pdf>
- Česká pojišťovna, a.s. (2012b). *Doplňkové pojistné podmínky pro pojištění staveb k podnikání DPPSP 2*. Dostupné z: <http://www.ceskapojistovna.cz/documents/10262/50012/dppsp2.pdf>
- Generali Pojišťovna. (2012). *Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění průmyslových rizik – požární pojištění*. Dostupné z: http://www.generali.cz/soubory/7WLHVE/VPP_poj_prum_rizik.pdf
- Allianz pojišťovna, a.s. (2012). *Pojištění podnikatelů / Pojistné podmínky č. 1/11*. Dostupné z: http://www.allianz.cz/download.php?FNAME=1346412791_upl&ANAME=Pojisteni_podnikatelu_pojistne_podminky.pdf
- ČSOB Pojišťovna, a.s. (2005). *Všeobecné pojistné podmínky-obecná část VPP OC 2005*. Dostupné z: <http://www.csobpoj.cz/cs/produkty/pojisteni-profirmy/Documents/Vseobecn%C3%BDpojistn%C3%BDpojistn%C3%BDpodminky.pdf>
- ČSOB Pojišťovna, a.s. (2007). *Všeobecné pojistné podmínky- zvláštní část Živelní pojištění VPP Z 2007*. Dostupné z: <http://www.csobpoj.cz/cs/produkty/pojisteni-pro-firmy/Documents/Vseobecn%C3%BDpojistn%C3%BDpojistn%C3%BDpodminky%20-%20zvl%C3%A1stn%C3%BD%C4%8st%20%C4%9Biveln%C3%BDpojistn%C3%BDpojistn%C3%BDpodminky.pdf>
- UNIQA pojišťovna, a.s. (2012). *Soubor pojistných podmínek pro pojištění podnikatelů/10*. Dostupné z: http://www.uniqa.cz/uniqa_cz/cms/img/VPP%20podnikatel%20EU%2021142_tcm31-365783.pdf
- Česká podnikatelská pojišťovna, a.s. (2011). *Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění majetku VPPM 1/07*. Dostupné z: http://www.cpp.cz/User_data/Media/Original/CPP/201004/vppmp1_07-1.pdf
- Česká podnikatelská pojišťovna, a.s. (2012). *Doplňkové pojistné podmínky pojištění pro případ poškození nebo zničení věci živelní událostí DPPŽU3 MP 1/01*. Dostupné z: <http://www.cpp.cz>
- Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s. (2012a). *Smluvní ujednání pro pojištění staveb*. Dostupné z: http://www.hvp.cz/fileadmin/user_upload/smluvka/np0805.pdf
- Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s. (2012b). *Smluvní ujednání pro pojištění movitých věcí*. Dostupné z: http://www.hvp.cz/fileadmin/user_upload/smluvka/np0905.pdf
- MAXIMA Pojišťovna, a.s. (2012a). *Všeobecné pojistné podmínky pojištění*. Dostupné z: http://www.maxima-as.cz/files/vpp_300.pdf
- MAXIMA Pojišťovna, a.s. (2012b). *Všeobecné pojistné podmínky - pojištění podnikatelů pro živelní pojištění – Zvláštní část*. Dostupné z: http://www.maxima-as.cz/files/vpp_310.pdf
- Slavia pojišťovna, a.s. (2012). *Zvláštní pojistné podmínky pro živelní pojištění. T. č. 110/08*.
- Triglav pojišťovna, a.s. (2012). *Všeobecné pojistné podmínky pro škodové živelní pojištění podnikatelů*. Dostupné z: http://www.triglav.cz/_sys_/FileStorage/download/1/27/VPZ_2006_T001_06A_oprava_dotisk.pdf
- Zákon č. 40/1964, Sb. Občanský zákoník

The Level of Information Asymmetry in Characteristic Items of Property in the Czech Insurance Market

Lenka Přečková

Abstract: *Asymmetry of information is generally solvable on the current Czech insurance market. This article presents a different view of the issue. There is a specific effect of the asymmetry of information on the insurance market. The phenomenon is the concealment of information in the insurance conditions of insurers. The attitude of insurers creates a risk of financial damage of the insured, primarily in the case of an insurance event. The goal of this paper is to evaluate the asymmetry of information in the selected characteristic designated „item of property“ in the area of insurance property, in company insurance against natural hazards in the Czech Republic. The research was carried out up until the date of 1. 9. 2012. This paper is focused on the side of the insurer. The way that insurers inform a company about insurance against natural hazards in the clause “item of property” in the insurance conditions is analysed and evaluated. The valuation of asymmetric information is performed by the method of comparing the standard of information and real information by the insurance conditions. The calculation of the rate of knowledge on the insurance market and the rate of asymmetry information is made. The standard of information is determined on the basis of the analysis and synthesis of the knowledge from insurance practice and legislature, which is valued in the Czech Republic. The method of sorting is also used. The set of standard information has a direct relation to the risk of the lack of information. This structure is used for the creation of the set of standard information. The result of the paper is the creation of a model of standard insurance conditions in the characteristic called „item of property“, the creation of the method of standard insurance conditions for the valuation of asymmetry information, the review of insurers' knowledge of the Czech insurance market and the creation of specific recommendations for the insurance market for the reduction of information asymmetry.*

Key words: Insurance of Company Property · Insurance Property Specification · Risk of a Lack of Knowledge · Rate of Information Asymmetry · Knowledge of the Insurance Market

JEL Classification: D82 · G22

Příloha 1

Přehled pojistných podmínek pojistitelů vztahujících se k živelnímu pojištění podniku
Summary of insurance conditions relating to company insurance against natural hazards

Pojistitel ¹	Pojistné podmínky ²	
	Název ³	Zkratka ⁴
KOOP	Pojistné podmínky pro pojištění podnikatelských rizik – TREND 7	
	Část Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění majetku a odpověd.	P-100/09
	Část Zvláštní pojistné podmínky pro živelní pojištění	P-150/05
	Část Dodat. poj. podm. pro pojištění podnikatelských rizik - TREND	P-500/09
ČP	Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění majetku podnikatelů	VPPMP 2005
	Doplňkové pojistné podmínky pro pojištění movitých věcí k podnikání	DPPMP 2
	Doplňkové pojistné podmínky pro pojištění staveb k podnikání	DPPSP 2
GP	Všeob. poj. podm. pro pojištění průmyslových rizik – požární pojištění	VPP PR-P2005/01
ALLIANZ	Pojištění podnikatelů / Pojistné podmínky č. 1/11	
	Část Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění podnikatelů	VPP-P 1/11
	Část Zvláštní pojistné podmínky pro pojištění podnikatelů	ZPP-P 1/11
ČSOBP	Všeobecné pojistné podmínky – obecná část	VPP OC 2005
	VPP – zvláštní část / Živelní pojištění	VPP Z 2007
UNIQA	Soubor pojistných podmínek pro pojištění podnikatelů/ 10	
	Všeobecné pojistné podmínky – obecná část	UCZ/05
	Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění majetku pro případ poškození nebo zničení živelní událostí – zvláštní část	UCZ/Živ/10
ČPP	Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění majetku	VPP M 1/07
	Doplň. PP pojištění pro případ poškoz. nebo zničení věci živelní událostí	DPPŽU3 MP 1/07
HVP	Všeobecné pojistné podmínky - obecná část pro škodové pojištění	VPP
	Smluvní ujednání pro pojištění staveb	SU/S
	Smluvní ujednání pro pojištění movitých věcí	SU/MV
MAXIMA	Všeobecné pojistné podmínky pojištění – obecná část	VPP/300
	Všeob. PP – pojištění podnikatelů pro živelní pojištění – Zvláštní část	VPP/310
SLAVIA	Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění majetku a odpovědnosti	VPP/08
	Zvláštní pojistné podmínky pro živelní pojištění	ZPP/110/08
TRIGLAV	Všeobecné pojistné podmínky pro škodové živelní pojištění podnikatelů	VPZ -2006

Pramen: Vlastní zpracování/ Source: Own elaboration

Notes: ¹Insurer, ²Insurance conditions, ³Title, ⁴Abbreviation.

Příloha 2

Uvedení informací v pojistných podmínkách

Presentation of information in insurance conditions

Informace ¹	Uvedení informace v pojistných podmínkách ²					
	KOOP	ČP	GP	ALLIANZ	ČSOBP	UNIQA
Jaké věci lze pojistit? (soubor, položka, jiný majetek) ³	P - 150/05, čl. I odst. 1 P - 500/09, čl. II, odst. 2	VPPMP 2005, čl. 4, odst. 1 DPPMP 2, čl. 3, odst. DPPSP 2, čl. 3, odst. 1	VPP PR - P 2005/01, čl. 19, odst. 1, 2	VPP - P 1/11, čl. 18 ZPP - P 1/11, čl. 6	VPP OC 2005, čl. VIII, odst. 14 VPPZ 2007, čl. III, odst. 1	UCZ/Živ/10, čl. 10, odst. 1
Definice souboru majetku ⁴	P-150/05, čl. IX, odst. 19	VPPMP 2005, čl. 4, odst. 2	VPP PR - P 2005/01, čl. 19, odst. 2	Neuvedeno	VPP Z 2007, čl. III, odst. 4	UCZ/Živ/10, čl. 10, odst. 1
Specifikace vyjmen. položek nebo souborů do pojistné smlouvy ⁵	Neuvedeno ⁶	Neuvedeno	Neuvedeno	Neuvedeno	Neuvedeno	Neuvedeno

Informace ¹	Uvedení informace v pojistných podmínkách pojistitelů ²				
	ČPP	HVP	MAXIMA	SLAVIA	TRIGLAV
Jaké věci lze pojistit? (soubor, položka, jiný majetek) ³	VPPM 1/07, čl. 3, odst. 1, 3 DPPŽU3 MP 1/07, čl. 4, odst. 1	SU/S, čl. 3, odst. 1 SU/MV, čl. 3, odst. 1, 2, 4	VPP/300, čl. II, odst. 1, 3 VPP/310, čl. III	ZPP/110/08, čl. II, odst. 1	VPP-2006, čl. 1
Definice souboru majetku ⁴	VPPM 1/07, čl. 3, odst. 2	SU/MV, čl. 7, odst. 1	VPP/300, čl. XVII, odst. 3, 4	ZPP/110/08, čl. IX, odst. 19	VPP-2006, čl. 18, odst. 50
Specifikace vyjmenovaných položek nebo souborů do poj. smlouvy ⁵	Neuvedeno ⁶	Neuvedeno	Neuvedeno	Neuvedeno	Neuvedeno

Pramen: Vlastní zpracování/ Source: Own elaboration

Notes: ¹Information, ²Presentation of information in insurance conditions, ³How can the subject be insured? (set, item, other property), ⁴Definition of set of property, ⁵Specifications of listed terms or sets in insurance contract, ⁶It is not listed.

Příloha 3

Uvedení informací o definicích nemovitých věcí

Presentation of information about definitions of real estate

Pojistitel ¹	Definice pro nemovitý majetek ²						
	Nemovitost ³	Stavba ⁴	Budova ⁵	Venkovní úprava ⁶	Stavba na vodních tocích ⁷	Stavební součást ⁸	Příslušenství stavby ⁹
KOOP	ANO ¹⁰	ANO	ANO	NE	NE	ANO	ANO
ČP	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE
GP	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE
ALLIANZ	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	NE
UNIQA	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE
ČSOBP	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	NE
ČPP	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE
HVP	NE	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO
MAXIMA	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO
SLAVIA	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	ANO
TRIGLAV	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE

Pramen: Vlastní zpracování / Source: Own elaboration

Notes: ¹Insurer, ²Definition for real estate, ³Real estate, ⁴Construction, ⁵Building, ⁶External works, ⁷Construction on water course, ⁸Constructional part, ⁹Appurtenances, ¹⁰Yes, ¹¹No.

Obsah pojmů cennosti, cenné věci, věci zvláštní hodnoty a písemnosti

Signification of terms of valuables, valuable subjects, things of special value and papers

Kategorie ¹	Jednotlivé pojmy dle kategorií ²
Cennosti ³	Peníze – platné tuzemské a cizozemské bankovky a mince ⁴ Ceniny – poštovní známky, kolky, losy, jízdenky a kupony MHD, dobíjecí kupony do mobilních telefonů, dálniční známky, stravenky, apod., ⁵ Vkladní a šekové knížky, platební karty, cenné papíry ⁶
Cenné věci ⁷	Drahé kovy, perly, drahokamy a předměty z nich vyrobené ⁸
Věci zvláštní hodnoty ⁹	Věci umělecké hodnoty – obrazy, grafická a sochařská díla, výrobky ze skla, keramiky a porcelánu ¹⁰ , Věci historické hodnoty ¹¹ , Starožitnosti ¹² , Sbírky ¹³
Písemnosti ¹⁴	Písemnosti, plány, obchodní knihy, kartotéky, výkresy ¹⁵ , Nosiče dat a záznamy na nich uložené ¹⁶

Pramen/Source: Vlastní zpracování / Own elaboration

Notes: ¹Category, ²Single terms by categories, ³Valuables, ⁴Money – valid domestic and foreign notes and coins, ⁵Valuables – postage stamps, revenue stamps, tickets, vouchers, coupons in mobile phones, parkway stamps, luncheon vouchers, etc., ⁶Savings and cheque books, credits cards, stocks and bonds, ⁷Valuable sub-

jects, ⁸Precious metals, pearls, precious stones and objects manufactured from them, ⁹Things of special value, ¹⁰Things of artistic value – pictures, pieces of graphic art and sculptures, glassware, ceramics and porcelain, ¹¹Things of historical value, ¹²Antiquities, ¹³Collections, ¹⁴Papers, ¹⁵Papers, schedules, account books, cart indexes, plans, ¹⁶Data carries and records saved on them.

Příloha 4

Uvedení informací o definicích movitého majetku

Presentation of information about movable property

Pojistitel ¹	Definice movitého majetku ²				
	Movitá věc ³	Cennosti ⁴	Cenné věci ⁵	Věci zvláštní hodnoty ⁶	Písemnosti ⁷
KOOP	ANO ⁸	ANO	ANO	ANO	ANO
ČP	NE ⁹	ANO	ANO	ANO	ANO
GP	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
ALLIANZ	NE	ANO	ANO	NE	ANO
UNIQA	NE	ANO	ANO	ANO	ANO
ČSOBP	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
ČPP	NE	ANO	ANO	ANO	ANO
HVP	NE	ANO	ANO	ANO	NE
MAXIMA	NE	ANO	ANO	ANO	NE
SLAVIA	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
TRIGLAV	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO

Pramen: Vlastní zpracování/ Source: Own elaboration

Notes: ¹Insurer, ² Definition of movable property, ³ Movable, ⁴Valuables, ⁵Valuable things, ⁶ Things of special value, ⁷Papers, ⁸Yes, ⁹No.

Vyhodnocení asymetrie informací dle charakteristiky „položka majetku“

Evaluation of information asymmetry by the characteristic designated „item property“

Č. informace ¹	Součet informací dle pojistitelů ²										
	KOOP	ČP	GP	ALLI- LI- ANZ	UNI- QA	ČSOB P	ČPP	HVP	MA- XIMA	SLA- VIA	TRI GL AV
1	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
2	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
3	A	A	A		A	A	A	A	A	A	A
4	A	A	A		A	A		A	A	A	
5	A					A	A	A	A	A	A
6		A			A		A				
Absolutně ³	5	5	4	2	5	5	5	5	5	5	4
Relativně ⁴	83	83	67	33	83	83	83	83	83	83	67

Pramen: Vlastní zpracování / Source: Own elaboration

Pozn.: Čísla informací jsou uvedena v tabulce č. 7, „A“ – informace je v pojistných podmínkách uvedena.

Notes: ¹Numbers of information are introduced in table No. 7, „A“ – information is introduced in insurance conditions. ²Sum of information by insurers. ³Absolutely. ⁴Relatively.